

θεωρημένη. Δύτερον ὅτι τὸ ἐλάχιστον δίδεται ἕλαττον, καίτοι μὴ χω-
ριστὸν ἐργεῖα. Τρίτον ὅτι μάχεται μὴ τῆ τῷ εἶδους ὑπάρξει τὸ τῷ
ἐλάχιστον ἕλαττον, ἔ μὴ γὰρ τῆ τῷ ποσῷ πρὸς ὃ ἔσιν αὐξήσεις, καὶ ταῦ-
τα μὴ ἀποχρώντως εἰρήδω θεῖ τῷ ἀποτέλειτος ζητήματος.

Περὶ τῆ πῶς ἡ αὐξήσεις γίνονται.

Ασαφὴς ὅστις ὁ τῆς αὐξήσεως ἔστος, διὸ πλείους θεῖ αὐτῷ λό-
γος οἱ πάλαι ποῖσαν, ὅτε γὰρ Φιλόσοφος ἐν τρισὶ τόποις ὡς
εἴρηται θεῖ μακρῶν τῷ θεῖ αὐτῆς διάσκεψιν προβάλλεται, καὶ Ἀλέξαν-
δρος ὁ ἀφροδισιδῆς ἐν τῷ θεῖ μίξεως πρὸς τῷ τέλει, καὶ Γαλιλῶς ἐν
τῷ θεῖ Φυσικῶν δυνάμεων, ἀφ' ὧν καὶ ἡμεῖς τὰ πλείω πορισόμεθα,
ἐκεῖνο δὲ προῦποκείδω ὅτι θεῖ τῆς αὐξήσεως τῷ ζῶντων ὁ λόγος,
ταύτης γὰρ διασαφηθείσης διέλιπτος ἔσαι καὶ ἡ τῷ ἀφύχων αὐξήσεις,
ἔοικε τοιγαρῶν ἴν' ἀνωθεν ἀναλαβόντες εἰπωμεν λειμῶνι τὸ ἐμφυχον σώ-
μα καθάπερ ἐκεῖνος τοῖς ὄχετοῖς, ἔτως αὐτοβλεψὶ καὶ ἀρτεῖαις κα-
ταρδύομερον, πηγὴ γὰρ αἵματος ἔσα ἡ καρδία ἀπὸ δὴ τῆς ἐμφύτης
θερμότητος ἔσα τῷ ἐν αὐτῇ τελειωθέντι αἵματι πάντα τὰ τῷ ζῶε μέρη
ἔσει καὶ ζωογονεῖ, ἐν δὲ τῇ διανομῇ τῆς δὲ τῆς τροφῆς ταῖς οἰκείαις ἡ
ψυχὴ χαρμῶν δυνάμεσιν ὑπηρετεῖ τῇ τῷ ὅλα σωτηρία. αὐταὶ δὲ τέσ-
σαρές εἰσιν ὡς οἱ ἰατρῶν παῖδες καταμιμνήσκουσι. ἐλκυστικὴ, σιωκτικὴ,
πεπτικὴ, καὶ ἐξωθητικὴ λεγόμεναι, καὶ γὰρ εἰ καὶ Ἀβερρόως πέμπτῳ
δυνάμει τῷ διακλειτικῷ λέγουσι, ταύτη λέγων τῷ ψυχῷ τῷ θεῖ τῷ
τῷ τῷ χρήσιμον ἀποκρίνειν. ἀλλ' ὁμοῦς ἀρκεσὶν καὶ ρηθεῖσαι τέσσαρες,
δι' ὧν πρῶτον μὴ ἐλκυσὶ πρὸς ἑαυτὰ τῷ τροφῷ τὰ μέρη, εἴτα συ-
νέχουσιν αὐτῷ ὅπως αὐτὸ εἰς τὸ ὅμοιον μεταβάλλοι διὰ τῷ θεῖ, ἡ δὲ
μεταβάλλουσα δυνάμις πεπτικὴ λέγεται, καὶ ὁμοιωτικὴ, ἐν μὴ τῷ
σομάχῳ ὡς μὴ πάντως ὁμοῖουσα τοῖς μέρει τῷ ζῶντος τὰ ἐδιόμμενα πε-
πτικὴ μόνον ὀνομαζομένη, ὁμοιωτικὴ δὲ εἴσα τὸ προσγινόμενον αἷμα
εἰς σάρκα, ἡ ὄσεν, ἡ νεῦρον μεταποιεῖ, αὐτὴ δὲ ἡ δυνάμις περαιωθεῖ-
σα ἔπιται ἡ ἐξωθητικὴ, τὸ θεῖ τῷ ἀποβάλλουσα, τοιγαρῶν οἷς τὸ
μὴ χρήσιμον ἔλκεται, τὸ δὲ θεῖ τῷ ἀπωθεῖται ἡ διακλειτικὴ ἀπο-
χρώντως τελεῖται. προσελθῶσα δὲ ἡ προσεχὴς τροφή τοῖς μέρει οὐκ
αὐτίκα δὴ τότε εἰς αὐτὰ μεταβάλλει, ἀλλὰ θεῖ τῷ ἐν αὐτοῖς πόρῳ
εἰσδύσα καὶ σμικρὸν ὁμοῖεται, καὶ οἷατις δρόσος ὄπῳ οὐκ ἐλάχιστῳ πε-
ριχεῖται μοζῳ, τότε δὴ τότε καθάφησιν ὁ Φιλόσοφος μίγνυται οἷς
προσετέθη μέρει, καὶ ἐν αὐτοῖς γίνονται τῷ εἶδει ταῦτων, ὡσε μείζον
ἀφῆσαι τὸ ὅλον, καὶ ἅμα πλείω τόπον ἔπλαβεῖν, φανερόν οὐκ ἐκ τῷ

εἰρημνίων. Πρῶτον μὲν ὅτι προσιόντος τινός ἢ αὐξήσις, ἢ μεταβαλλόν-
τος εἰς τὸ ὅμοιον, ἢ κατ' ὀτιοῦν μέρος γίνεται. Δεύτερον ὅτι ἡγεί-
ται μὲν ἀλλοίωσις αἰεὶ κατ' ἴσιν μεταβάλλει τὸ αὐξόν, ἢ καὶ σμικρὸν ὁ-
μοιῦται τῆς προῦπαρχήσεως διαδέσεως ἀναρμνιῆς, μεταβαλὼν δὲ σάρξ
τε γίνεται καὶ ἅμα ποσὸν, ὥστε χρόνῳ μὲν ἔ διασείσθαι τὴν καὶ μέρ-
ρος ταυτίῳ γένεσιν τῆς αὐξήσεως, ἐκ δὲ τῆς τῆς χήματος φύσεως ἐξ
ἀνάγκης προεπινοεῖσθαι, ὃ μὲν δὲ καὶ πλείονα τὸν προσεπιλαμβανέει
τὸ ἠυξημῆρον. Τρίτον ὅτι ἔ δίδεται κενὸν σώματος ὄντος τῆς προσγινο-
μνῆς, ἔτε μὲν σώμα δὲ σώματος διήκει. πλείονα γὰρ ἔχει χώραν, ἢ
πρότερον τὸ ἠυξημῆρον. ἀλλ' ἔδὲ ἀσωμάτω ὡς εἴκεν ἢ αὐξήσις γίνε-
ται, ταύτη τοιγαροῦν ἢ αὐξήσις πειραῖται.

Σύσασις τῆς εἰς αὐξήσιν ἀναγκαίων.

Κ Αἰ περ ἄποχῶσα σύσασις ἐστὶ τῆς ἀνωτέρω εἰρημνίων τελῶν ἢ
τῆς Φιλοσόφου λέξις, συμπαρτυρῆσις δὴ πρῶτον καὶ τῆς ὁσημέραι
πειράς, ἀλλ' ὅμως ἐπειδὴ πολλαί τινες ἐκ τῆς ὑποδέσεως ἐκείνων ἀ-
ναφύονται ζητήσεις ἔ σμικρὰ ἔχουσαι ἄποχῶσαν, πρῶτον εἰπωμῆ οἷς
αὐτὰ λόγοις ἐμπεδῶται διὰ βραχείων, ἵνα μὴ μάττω τὰς πρὸς αὐτὰ
ζητήσεις τῶ λόγῳ μηκυῖεν δόξωμῆ. Πρῶτον μὲν οὐδ' ὅτι τὸ αὐξανδ-
μῆρον κατ' ὀτιοῦν μέρος αὐτῆ ἀνάλογον αὐξεται, φανερὸν. ἢ γὰρ αὐξή-
σις πάθος ἐστὶ τῆ ὅλη, ἀλλ' ἔ μέρος, ὥστε δεῖν τὸ ὅλον αὐξεῖσθαι κατ'
ὅλον καὶ μὴ κατὰ τι μέρος αὐτῆ. Δεύτερον, ἔξωσαι δεῖ τὸ τῆ αὐξαν-
μνῆς εἶδος καὶ χήμα. ἔδμῆ κατ' ὀτιοῦν ἠυξήται μέρος, τῆς οἰκείας ἀνάγ-
κη μορφῆς ἀπαλλαγῆσαι. Δεύτερον ἔτι ἴσιν ὅτι καὶ σώματι προσιόντι τὴν
αὐξήσιν γένεσθαι, καὶ γὰρ ἔ πρὸς τῆς καὶ ἀραίωσιν ἐκτάσεως ὁ λόγος
ἐσταῦθα, ἀλλὰ πρὸς τῆς κενῆς, ἢ τις γίνεται μὴ μαρωδῶντος τῆ αὐ-
ξανομνῆς, ὥστε μὴ προσελθόντος ἔτερος ἔξωθεν σώματος ἀδυνάτον εἶναι
τὸ αὐτὸ μὴ ἀραιωθῆν πλείονα τὸν ἐπέχειν. Τρίτον ἴσιν, ὅτι τὸ αὐξα-
νδμῆρον μένει τὸ αὐτὸ καὶ τὸν ἀειδμῆρον. καὶ γὰρ ἢ αὐξήσις μεταβολή-
τις ἐστὶ καὶ συμβεβηκός, ταύτης δὲ τὸ ὑποκείμενον ἀνάγκη μένειν τὸ αὐ-
τὸ καὶ τὴν αἰδήσιν, ὥστε καὶ ὅτι τῆς αὐξήσεως σάξεται τὸ αὐξανδμῆρον
τὸ αὐτὸ. ἔτι δὲ διαφέρει γένεσεως αὐξήσις. γένεσεως γὰρ ὅροι εἰσὶν εἰ-
δος καὶ σέρησις, αὐξήσεως δὲ τὸ ἀτελές καὶ τέλειον μέγεθος, ἐπεὶ τοιγα-
ροῦν μόνης ἐστὶν ἴδιον γένεσεως τὸ μὴ τὸ αὐτὸ μένειν, ὡς ἄτε δὴ τοῦ
γρομνῆς, ἔτε τὸ αὐτὸ εἶδος τῆ φθαρῶντι, ἔτε τὸν αὐτὸν ὄρισμῆ ἔχον-
τος, φανερὸν ὅτι ὅτι τῆς αὐξήσεως μένει τὸ αὐτὸ, ὅπερ ἴσιν πρότερον,
τῶν δὲ τῆς εἰς αὐξήσιν ἀναγκαίων πᾶσι μὲν ὁμολογεῖται συμφῶνως,

ὅτι

ὅτι προσιόντος ἔξωθεν ἑτέρα ἢ αὐξήσις, ὡς δὲ τῶν λοιπῶν ποσαύ-
ται τινὲς ἀνέκυψαν ὑπορίαι, ὡς τῆς τῶν νεωτέρων φιλολογίας ὅλαις τι-
σὶ βίβλοις, περιφίρειται τὰ ἐκβῶματα. ἡμεῖς οὐκ ὡς ἐνι συωτόμας
τὰς μείζους μὲν πρὸς τῆς προκειμένης ὑποθέσεως ὑπορίαις ἐξήκασαμεν.
εἰσὶ δὲ αὐταί, πῶς καθ' ὅτιον ἑλάχισον μέρος ὑπορίαις τῆς αὐξή-
σεως ἔ γίνεται τὸ ὑψηλὸν διπλάσιον; πῶς σώζεται τὸ αὐτὸ καὶ τὸν
ἀειδμον τὸ ἀξυανόμενον χρόνος προιόντος πάσης ὑπορίαις τῆς ὑ-
λης, ἑτέρας δὲ προσγινόμενης, αἰ γὰρ ὑπεκρεῖ τί μέρος ὑλης ἐν τῇ
αὐξανόμενῳ, ἢ ὅτι μεταβαίνει τὸ εἶδος ἐξ ὑλης εἰς ὑλίω, τέτων ἐν ἑ-
πως ἐχόντων ἀνάγκη καὶ μέρος αὐτὰ βασανίσαι, καὶ τὴν συωπτουγμῆ-
νίω ἀλήθειαν ἀκαλύψαι.

Ἐξήγησις τῆς τῷ Φιλοσόφῳ λέξεως.

Ὅτι σὰρξ καὶ ὄσων καὶ ἕκασον τῶν ποσῶν μορίων ἐστὶ διττὸν,
ὡς καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐν ὑλῇ εἶδος ἐχόντων, καὶ γὰρ ἢ ὑλῇ
λέγεται καὶ τὸ εἶδος σὰρξ ἢ ὄσων, τὸ οὐκ ὅτιον μέρος ἀξυανόμενον καὶ
προσιόντος τινὸς καὶ μὲν τὸ εἶδος ἐστὶν ἐνδεχόμενον, καὶ δὲ τὴν ὑλῆν
ἐκ ἐστίν. ὁ μὲν οὐκ ὁ Φιλόσοφος εἰς λύσιν εἴρηκε τὸτο μείζονων ὑπο-
ρίαις ἐξήκασαμεν, ὡς δ' οἷα τὸ γορδιαῖον ἐκείνο δῆμα πολὺ μὲν
αὐτὸ διατέμνεται καὶ κατακόπτειται, εἰς δὲ ἂν ἴδων ὑπορίαις ἐπι-
λύσατο. ἐπειδὴ δὲ ὅμως τὴν λύσιν ἐντεῦθεν ἐλπίζομεν τῶν προκει-
μένων ἀμφισβητήσεων καὶ τῶν φιλοσοφῶν δόξαν εἰπωμεν τὰς πρὸς ταύ-
τῳ τὴν λέξιν διαφανίας, οἱ μὲν γὰρ μέρη μὲν καὶ τὸ εἶδος ὑπολαμ-
βάνουσι τὰ ἀνομοιομερῆ, κατὰ δὲ τὴν ὑλίω τὰ ὁμοιομερῆ, ὡς τὴν τῷ
Φιλοσόφῳ ἐνοίαν εἶναι, τὴν αὐξήσιν γίνεσθαι τῶν αὐτῶν ὁμοιομερειῶν
μερόντων, δῆλον ὅμως ὅτι ψευδὴς ἢ ὀπίνοια τέτων, καὶ γὰρ ὁ Φιλόσο-
φος τὰ ὁμοιομερῆ σφάτως ἀξυανόμενα τίθει, ὡς καὶ ἐν αὐτοῖς εἶσαι τὸτε
κατ' εἶδος καὶ καὶ τὴν ὑλίω. Ἐστὶ δὲ τὴν διαίρειν ταύτῳ ὁ Φιλόσοφος
πρὸς σαρκὸς ὡς οἷου καὶ ὄσων προτίθει, ταῦτα δὲ τῶν ὁμοιομερῶν εἶ-
σιν, ὁ δὲ λέγεται τέτοις, ὅτι ὅτι τὰ ἀνομοιομερῆ ἢ δεῖξαι καταπτά,
ἐκ ἀληθείας ἐστὶν ἀπλῶς, ἀλλ' ἢ ὅτι μάλλον ὄντος δήλω ὅτι χειρὸς, καὶ
τῶν ποσῶν ὀργανικῶν μερῶν, ὅτι ἑτέρα τὰ εἶδος ἢ ὑλῇ, ὑπο τῶν
συωπῶ τὸ καὶ τὸ εἶδος γίνεσθαι τὴν αὐξήσιν. οἱ δὲ διττῶν ὄντων φασὶν
ἐν τῇ συωπῇ μερῶν, τῶν τε πόρος ἐχόντων καὶ μὴ, τὰς μὲν πόρους
εἶδος λέγεσθαι ὡς τῷ Φιλοσόφῳ ὡς ἐν τέτοις γινόμενης τῆς ἕσφης,
τα δὲ σφραγῆ καὶ μὴ πορώδη μέρη ὑλίω ὀνομάζεσθαι. ταῦτα δὲ καὶ ἄλλως
πως προσιθέουσι τὴν ἐν τέτοις φανερῶ ἀποπίαν καλύπτοντες, καὶ τὰ μὲν

ἀφιστάει, ὅπῃ δὲ τὸ προσιδόν χωρῆσαι. εἰς δὲ κεινετέρων δὲ τῶν λεγομένων κατέληξιν προδιαληπτόν, πρῶτον ὅτι τὸ εἶδος ἔμνον ἐνταῦθα, ἀλλὰ καὶ ἀλλαχῆ σαφέστερον λέγεται τῷ Φιλοσόφῳ τὸ σωμαμφοτέρων κατὰ τὸν δεικτικὸν αὐτῶ λόγον. Δεύτερον γὰρ Φυσικῶν μορίων, λ. α., τὰ
 ,, δὲ ὡς τὸ τί ἢ εἶναι φησὶ τότε ὅλον, καὶ ἡ σμύθισις καὶ τὸ εἶδος, ἔτι
 ,, δὲ πρῶτον φησὶ ἔραν ἢ μορίων γ. α., ἕτερον ἄρα φησὶν ὁ δὲ ὁ ἔρανός,
 ,, καὶ ἔρανός ἀπλάως. καὶ τὸ μὲν ὡς εἶδος καὶ μορφή, τὸ δὲ ὡς τῆ ὕλη
 μιμεγμύρον, ἐξ ὧν φανερόν ἐστιν ὅτι καὶ τὸ σωμαμφοτέρων ὁ Φιλόσοφος εἶδος
 εἰσθε καλεῖν καὶ τὸ τί ὅτι νομύρον, καίτοι ὡς φασὶν ἐκ ἐνδείχεται λα-
 βεῖν αὐτὸ πᾶσι τὸ κατ' ἕκαστον, δηλαδὴ πᾶσι τὸ εἶδος αὐτῶ τὸ ἐν ὕ-
 λη, ὅθεν ὁ Ἀλέξανδρος τὸ ποῖον καὶ τὸ σωμαμφοτέρων ὡς εἶδος λέγει
 τῶ ἀυξομύρον, τοῖς ἔχουσι τῶ Φιλοσόφῳ ἀμεταπτώτως ἐπὶ μύρον, ὁ καὶ
 δείκνυσιν, ἡ γὰρ αὐξήσις τῶ κατ' ἑαυτὸ ὑφιστάτος ἐστὶν ἐν αὐτῷ γιγνο-
 μύρον μόνοντι πάντως, κατ' αὐτὸ δὲ ὑφιστάτος ἐστὶ τὸ σωμαμφοτέρων, ἄρα
 τῶ μύρον, καὶ τῶ μύρον ὁ Φιλόσοφος μύρον λέγων καὶ τὸ εἶδος τὸ
 ἀυξομύρον. Δεύτερον ὅτι ἡ ὕλη λέγεται τὸ ποσόν, καὶ τὰ μέρη ἢ ἐκ-
 τασιν ἔχει, τῶ γὰρ καὶ ἐκ τῶ δεύτερον τῶ Φυσικῶν φανερόν. τὰ μύρον γὰρ
 στοιχεῖα φησὶ τῶ συλλαβῶν, καὶ ἡ ὕλη τῶ σκλασῶν, καὶ τὸ πῦρ καὶ
 τὰ τοιαῦτα τῶ σωματων, καὶ τὰ μέρη τῶ ὅλε, καὶ αἱ ὑποθέσεις τῶ συμ-
 περάτματος, ὡς τὰ ἐξ ἑ αἰτία ἐστὶν. ἀλλὰ καὶ Ἀλέξανδρος τῶ μύρον πο-
 σῶ φησὶν ὡς ὕλης ὑποκειμύρον, τῶ δὲ εἶδος τῶ τῶ ποιῶ χώρον ἔχοντος,
 τῶν δὲ ἔτις ἐγνωσμύρον τοιαῦτα ἐστὶν ἡ τῶ τῶ Φιλοσόφῳ λέξεως ἐν-
 νοια, ὅτι σὰρξ, καὶ ὕλη, καὶ ὅσα τοιαῦτα λαμβάνεται μύρον καὶ τὸν δει-
 κτικὸν λόγον αὐτῶ, λαμβάνεται δὲ καὶ κατ' ἕκαστον μέρων ἐκτασιν ἔχου-
 σιν. ἀυξομύρον τῶ μύρον μύρον κατὰ τὸ τί ἐστὶν εἶναι, καὶ τὸν δεικ-
 κικὸν λόγον, ὡς ταῦτῶ εἶναι τῶ σωμαμφοτέρων ἔσῶν, διὸ καὶ καὶ ῥῆ-
 μα φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος τὸ μύρον ποσόν ἔμύρον τῶν, τὸ δὲ ποῖον τὸ
 ὡς εἶδος τῶ ἀυξομύρον μύρον, ἔμύρον ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶ τετάρτη τῶ πρώτης
 Φιλοσοφίας μορίων κ. β. τῶ αὐτὸ δείκνυται σαφῶς. αὐτόθι γὰρ ὁ Φι-
 λόσοφος κατ' Ἡρακλείτη διαλεγόμενος τῶ τὰ πάντα εἶναι συνηχῶς τιθε-
 μέν, εἶναι μύρον φησὶ καὶ τὸ ποσόν, ἀλλ' ἔμύρον καὶ τὸ ποῖον, ὁ μὲν ἐν ὧδε
 εἶδος λέγει, ἐκεῖ ποῖον ὀνομάζει, ὁ δὲ ὕλη, ποσόν, τοιγάρτοι τὸ ἀυ-
 ξομύρον οἷον σὰρξ μύρον τὸ αὐτὸ καὶ τὸ σὰρκα εἶναι, ἔμύρον γὰρ καὶ τῶ
 δε, ἡ τῶ μέρων, καὶ καὶ τὸ ποσόνδε, ἐπειδὴ δὲ εἰκότως ἐνταῦθεν ἀπορή-
 σείε τις πῶς τὸ ἀυξομύρον μύρον τὸ αὐτὸ καὶ τὸν ἀειδμόν, ἐξεταισικώ-
 τερον ἢ τὸν λόγον ποιήσομύρον.

Πότερον τὸ ἀυξάνομενον μένει τὸ αὐτὸ, ἢ καθ' ὅτι ἐν
μέρος αὐξέται καὶ τὸ εἶδος;

Ι"Να τὰ τῆς Φιλοσοφίας λόγια, οἷς ταῦτ' οὐ μόνον ἀυξάνομενον τίθε-
ται ἀψύχῃ δειξέωσιν οἱ νεώτεροι, πλείστον ὅσον αὐτοὶ τῆς ἀληθείας
ἐφείδθησαν. οἱ μὲν γὰρ τῶν τελευτῶν ὑπολαμβάνουσι τὸ τῆς ἀειδημῶ
ταύτων εἶναι, κυρίως, κοινότερον, ἢ καταχρηστικῶς. καὶ κυρίως μὲν κατὰ
τὸν ἀειδημὸν σώζεσθαι ταῦτ' τὸ μηδαμῶς ἀλλοιούμενον, ἀλλ' ἀσφαλτικῶ-
πως ἔχον αἰεὶ, οἷον τὸ θεῖον ὄσι σῶμα, κοινότερον δὲ ταῦτ' οὐ μόνον, ὁ-
πλιῶκα μέρος τι ἐξαιρέτων ἐν τῇ μεταβάλλοντι ὑπομένει τὸ αὐτὸ, οἷον
αὐτοὶ φασὶ τὴν ψυχὴν ἐν ἀνθρώπῳ μένειν τὴν αὐτὴν ἀθάνατον ἔσσαν.
καταχρηστικῶς δὲ μένειν ταῦτ', ὁπλιῶκα τὰ τῆς μεταβάλλοντος μέρη σωμα-
τικῶς ἀπορρέωσι κατὰ σμικρὸν, ὥστε μηδὲν ἐν αὐτῇ μέρος ὑπομένειν τῆς
πρότερον, ἀλλ' ἰσοδύναμα τέτοις ἕτερα προσκίσει, ἀλλὰ ταῦτα σαφῶς
ἀπάδει τῇ τῆς Φιλοσοφίας διδασκαλίᾳ, ἐδὲ γὰρ ἔγνωκε τὴν τῆς ψυ-
χῆς ἀθάνασίαν, ὥστε μένειν ταῦτα τῆς ἀειδημῶ φαῖναι, ἐν οἷς ἡ ψυχὴ
μένει ἀμεταβλήτως ἢ αὐτῇ, ἐπειδὴ τοιγαρὲν πᾶσι τὸν ἀθάνατον νῦν ἢ
ψυχὴ σωματικῶς τῇ ὕλῃ, σωματικῶς τῇ ῥύσει ταύτης. Ἔτι δὲ ὁ
φασὶ πᾶσι τῆς ἐπιγιννομενῶν μερῶν, ὅτι τοῖς ὑπογιννομενοῖς ἰσοδύνα-
μῶντα ποιῶσι τὸ μεταβάλλον σώζεσθαι τὸ αὐτὸ, ψυδὲς ὄσιν, ἐπειδὴ ἢ
καὶ ἐν τῇ ἀγγείᾳ τὸ ἐπιχεόμενον ὕδωρ τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν, καὶ
τὸν αὐτὸν δῆπκαδεν λόγον τῆς ἀπορρέουσας, ἐλέγουν αὐτὸ κατὰ τὸν Φιλό-
σοφον τὸ αὐτὸ μένειν ὕδωρ, τῶν δὲ ἔχ ἔπος ἔχει, ἀλλὰ τὴν ἀντικεῖν εἰ-
ρηται, ὥστε πάντως ὄσι ψυδὲς ἢ ἐπίνοια τέτων. ἕτεροι τοιγαρὲν ἀναιδέ-
σερον καταφλυκεῖσιν, ἐπειδὴ γὰρ φασὶ κυρίως ἢ αὐξήσεις ἐν τοῖς ζῶ-
σιν ὄσι, τέτων δὲ τὸ εἶδος μένει τὸ αὐτὸ, ἀπλῶς ὄσιν ἀληθεῖς εἰπεῖν,
ὅτι τὸ ἀυξάνομενον αἰεὶ μένει τὸ αὐτὸ. δεικνύουσι δὲ τὴν ἐλάττονα, ὅτι
ἢ ψυχὴ ἀδιαίρετος ὄσι, καὶ ἐξαιρέτως ἔχουκε τὸ ἐσοπῶν μέρος ὄσιν εἶ-
ναι, ἢ ἐν ὄσιν, ὥστε ἀπιέσης τῆς ὕλης εἰς ἑαυτὴν ἢ ψυχὴ χωρεῖ, ἢ
μᾶλλον εἰπεῖν εἰς τὸ προσκίον ἢ ψυχὴ μεταβαίνει δια τὴν αὐτῆς ἀναχώ-
ρησιν, ἕτερον τι μέρος ὕλης εἰς φθορὰν ἀποπέμπουσα, ταῦτα δὲ φροφα-
νῶς ἀτοπα καὶ ἀνδράσιν ἐπρέποντα Φιλοσόφοις. πρῶτον μὲν ἢ ὁ Φι-
λόσοφος ἐπὶ πάσης ἀπλῶς αὐξήσεως ταῦτ' οὐ μόνον εἰρηκε τὸ ἀυξάνομε-
νον. ἔτοι δὲ ἐπὶ μόνης τῆς τῆς ζῶντων αὐξήσεως ταῦτα ληρέσι. τὸ δὲ
φαῖναι τὴν ψυχὴν ἀποχωρεῖν, ἢ μεταβαίνειν, ἢ ταῦτα κοινῶς πᾶσι
σῆς ψυχῆς, ὡς ἔσιν ἀπεμφαίνοντα τῆς Φιλοσοφικῆς λόγῳ, καθ' ὃν ἐδὲ
ἢ λογικὴ ψυχὴ ἀδιαίρετος ὄσιν, ἐδὲ μεταβαίνειν ἐνδέχεται ἐξ ὑποκει-

μέν εἰς ὑποκείμενον . τί δέ ; ὅτι τοῖς λεγομένοις ἐπιταί ψυχῶν ἐδα-
 μίαν ἐξῆχθαι τῆς ὕλης , ἀλλὰ χωριστῶ εἶναι . Ἐἴτι δὲ τῷ πρὸς τι ἢ
 ὕλη καὶ τὸ εἶδος , ἀλλὰ γὰρ εἶδει , ἀλλῆ ὕλη , καὶ μεταβαλλέσης τῆς ὕ-
 λης ἀδύνατον μὴ μεταβάλλειν τὸ εἶδος . πῶς ἐν αὐτοῖς τῆς ὕλης ἐξίε-
 σης μὴ τὸ εἶδος ἐφθάρθαι φασί ; πρόδες ὅτι αἱ ψυχαὶ κατὰ συμβεβη-
 κὸς κινῶνται , ὅθεν ἐδέ θύραθεν ἐρχομαι εἰς τὸ σῶμα , ἀλλ' ἐν αὐτοῖς
 ὑπάρχειν ὁ Φιλόσοφος ἐδίδαξε , δειτέρῳ περὶ γενέσεως ζῶων κεφ.
 ,, κ γ . καὶ γὰρ ὡς καὶ θύραθεν φησὶν εἰσιεῖν ἀδύνατον , ἔπε γὰρ
 ,, αὐτὰς καθ' ἑαυτὰς εἰσιεῖν δύνανται ἀχωρίστας ἕσας , ἔπε ἐν σώματι
 ,, εἰσιεῖν , καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ κεφ . ἀξιωματικῶς προφέρει ὅσων ἔστιν
 ἀρχῶν ἢ ἐνέργεια σωματικῆ , δῆλον ὅτι ταύτας ἀδύνατον ἀπὸ σώματος
 ὑπάρχειν . ἀτοπον ἐν ἔστι καὶ πάντως ἀφιλόσοφον , ἄπερ ἐδέ ὅτι τῆς λο-
 γικῆς ψυχῆς οἴοντε εἰπεῖν κατὰ τὸν Ἀριστοτέλη ταῦτα ὅτι κτινῶν καὶ
 φυτῶν καὶ τῶ ὅσα τοιαῦτα ἀνιπαχυῶς ἀποφαίνεσθαι , ἀλλ' ἵνα μηδὲν
 αὐτοῖς ἀπόρητον ἢ τῷ λεγομένων πιωθάνεσθαι δεῖ . πρότερον προσίεσης
 τῆς ὕλης τὸ ἐν τῷ ᾧ προσετέθη εἶδος μὴ ἀδαλιπὸν τῷ οἰκείῳ ὕλῃ
 ἐπιβατῆ τῇ προσελθούσῃ ; ἀλλ' ἰὼ αὐτὸ τὸ ὅτι μέρος εἶδος ἐν ὕλαις
 δυοῖ , τῶ δὲ ἀτοπώτατον , ὁμοίως δὲ ἀπίεσης τῆς ὕλης εἰ ἐ φθείρεται
 τὸ ἐν αὐτῇ εἶδος , ἀλλ' ἐπαύεισιν ἐς τὸ προσεχὲς μέρος , ἰὼ αὖ ἐν τῷ
 αὐτῷ μέρει τῆς ὕλης δύο τὰ ὅτι μέρος εἶδη , ἀλλὰ καὶ τῶ ἐδὲν ἦτον
 ἀτοπον , ὡς πάντως ἀπιμφάνει τὰ τοιαῦτα . ὁ δὲ Φιλόπονος ἐκ ἔχων
 ὅπως τὴν ἀπορίαν ἐκφύσῃ ἰοικον ἑαυτῷ ἀντιφάσκειν , ὑπομνήματι γδ γ δ' .
 τῶ πρῶτα περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς . εἰ καὶ φησὶ ἢ ὕλη ῥέει , τὸ εἶδος μῆτοι
 μῆτοι τὸ αὐτὸ , ὡς περ καὶ τῶ ὕδατος ἀπορρέοντος ἢ αὐτῇ σῶζεται σκιά , ὑπο-
 μνήματι δὲ γ ή . τῷ σκιάδῃ ταύτῃ δόξαν ἀπαγορεύσάμηνος ἅμα τῇ ὕ-
 λῃ ὑπεκρεῖν λέγει τὸ εἶδος , καὶ μεταβάλλειν τὰ μέρη , ἀληθῆ γε ὅμως
 εἶναι τῷ τῷ Ἀριστοτέλῃ δόξαν , ὅτι ἀποβλέπειν ἡμᾶς δεῖ εἰς τὸ συ-
 ναμφοτέρων , καὶ τὸ ὅλον , ἢ πάθος ἔστιν ἢ αὐξήσις . ἐπειδὴ τῶν τῶ
 συναμφοτέρων αὐξήσεται καθ' ὅτι ἐν αὐτῷ μέρος , τὸ δὲ ὅλον ὡς εἶδος ἐ-
 σὶ καλῶς λέγεται τὸ αὐξόμενον αὐξήσεται κατὰ τὸ εἶδος , καὶ κατ' αὐτὸ
 τῶ μέρειν , ἀλλ' ἐχ ἦτον ἀπορα τὰ λεγόμενα δοκεῖ , ἐπειδὴ γδ τὸ ὅ-
 λον ἐδὲν ἔστι πᾶσι τὰ μέρη , ἀλλ' αὐτὰ ταῦτα ὁμῶ λαμβανόμενα τῷ ἴ-
 πο τῷ μερῶν ἀπάντων μεταβαλλόντων , ἐκ ἀληθῆ δέεται μεταβάλλον τὸ
 ὅλον ; Ἐἴτι δὲ ὁ Φιλόσοφος ἐ δοκεῖ περὶ τῶ ὅλα μόνον τὸν λόγον ποιῆ-
 σαι , ἀλλὰ καὶ ὅτι ἐν μέρος συσφύετα . πρόδες ὅτι ἐκ αὐτῷ ἔμεινον αὖ
 τὸ συναμφοτέρων , ἀλλὰ τῶ ἕτερόν τι ὁμοιότατον , ὡς ἰὼ αὖ εἰπεῖν ,
 ὅτι καὶ τὸ ὅτι χεόμενον ὕδωρ ταῦτὸν ἔστι τῷ ῥόσαντι . Ἐἴτι δὲ τῷ νεο-
 τέρων , ἐ περὶ τῆς ὅλης αὐξήσεως ἰὼ αὐξήσεται τὸ ζῶον ἐκ γενέσεως ἀχει

τῆς καθεστηκυίας ἡλικίας, ἀλλὰ πρὸς τῆς μιᾶς ἔσης κινήσεως τὴν τῶν
 Φιλοσόφων δόξαν ὑπέλαβον. μία δὲ τῶν αἰθρῶν αὐξήσις ἔστιν, ἣτις ἐν
 ἡρεμῆσει διακόπτεται, ἀλλὰ συνεχῆς ἔστι καὶ τὸ ὑποκείμενον ἐν ἔχει τῶν
 αἰθρῶν, ἀληθῆς ἐν ἔσει φασιν ἢ τῶν Ἀριστοτέλους δόξα ὅτι τὸ ἠυξημέ-
 νον μιᾶ τινι αὐξήσει τῶν αἰθρῶν ἐν ἔσει. ἐν τῷ γὰρ μυριοσημόριον
 τι ἀπὸ τῆς μὴ δυναμένης τῆ ἀπυσίας αὐτῆς τὴν τῶν ὄλων ἀδελφάξαι
 φύσιν. προσιδεῖται δὲ, τῆς τροφῆς εἰς τὴν αὐξομένην μεταβαλλέσης
 ἔσιν. τὸ ἐμφυτον θερμὸν μὲν τῆς μεταβολῆς ἀδιάφορον οὖν ἐν χρό-
 νῳ τὴν αὐξήσιν ἀποτελεῖν τὸ θερμὸν μέρος ἐκτείνειν. ἐν δὲ τῷ γὰρ
 χρόνῳ ἐδεμία γίνεται τῆς ζῶντος μερῶν ἀπορροῆς, καὶ γὰρ ἐκ τῆς
 ἑαυτοῦ, εἰ μὴ ποτε κατὰ συμβεβηκὸς διὰ τὴν τῆς τροφῆς ἐνδεῖαν ἐνεργεῖ,
 ἀλλ' εἰς τὴν προσιδεῖσαν τροφὴν. ἀλλά γε τὰ πλείω τῶν εἰρημνῶν μά-
 χεται τῆ ἀληθείᾳ διαρρήδην. πρῶτον γὰρ ἐκ ἀληθῆς ὅτι τῆς αὐξήσεως
 ἠγείται χρόνῳ ἢ τῆς τροφῆς μεταβολῆς, καὶ τοὶ προειρημένον τῶν λόγων.
 εἴτε σαφῶς ὁ Φιλόσοφος ἕλλη ὑπεκρεῖν μόνον τῶν εἰδῶν διδάσκει. ἔ-
 τι δὲ τῶν ἀληθῆς ἀποβυκολοῦνται ἐν χρόνῳ τινὶ μηδεμίαν ἀποδομῆναι
 ῥύσιν ἕλης τῶν ζῶντος, καὶ γὰρ ἐπειδὴ ἐξ ἐναντίων ἔστι τὸ σῶμα τὸ
 ἐμφυτον, καὶ ἐξ ἀνομοίων μερῶν συνεχῶς ὡς λέγεται ἐν τῷ πρὸς ἀ-
 ναπνοῆς, καὶ ἐν τῷ πρὸς ἡρώσεως καὶ φθορᾶς, ἐν ῥοῇ ἔστιν, ἀλλ' εἰ καὶ μὴ
 ἔσωθεν μετέβαλλεν ἀποχρώντως ὑπὸ τῶν πρὸς μέχοντος πάσχει. ὡς ἐν
 ὁτῶν χρόνῳ ἀλλάττεται τὰ καὶ τὴν τὴν ἕλλη μέρη, ἀλλ' ἐδὲ ἐκείνο πάν-
 πως ἀληθῆς, ὅτι ἢ τῆς τροφῆς μεταβολῆς ἐν ἀκαρεῖ γίνεται, ἐπιδέχε-
 ται γὰρ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον καὶ ἀπαντα τὰ εἶδη, ὡς ἡλικίᾳ καὶ
 μακροτέρων εἴρηται. Ἐπεὶ μόνον αἰεὶ φασιν τὸ ἀρχέγονον ὑγρὸν τὸ τῆ
 ἐμφυτῶν θερμότητι ὑποκείμενον. ἀδυνάτον γὰρ φασιν ὅτινες ὑποπτεύονται ὅτι
 τὸ ἐμφυτον θερμὸν ἐνεργεῖ δὲ παντὸς εἰς τὸ ὑποκείμενον αὐτῆς ὑγρὸν, καὶ
 σώζεται ἐς τ' αὖ νέμνται τὴν ὑγρότητα, καὶ ταύτης ἐξικμαθείσης συνα-
 ποσβύεται, ἐδὲ γὰρ φασιν δρᾶν εἰς τὸ οἰκίον ὑποκείμενον ἀλλ' ὁ-
 μοίως αὐτότε φιλεῖ, καὶ τὴν οἰκίαν σωτηρίαν, ἣτις ἐξέρχεται τῆς τῶν ὑ-
 ποκειμένων διαμονῆς, ἀλλὰ δαρεῖν ταῦτα λέγεται, ἔτι περὶ γὰρ εἰδομῶν
 διάκεισιν πρὸς τῶν Φιλοσόφων τῆς ἀρχέγονου ταύτης ὑγρότητος, καὶ τῆς
 προσιδεῖσης ἐκ τροφῆς ἰκμάδος, ὅτι ἐν γὰρ ἔστιν ἐν τοῖς ζῶσις ὑγρὸν ἐξ
 αἵματος χορηγεῖται, τῶν δὲ κατὰ μεταβολὴν τροφῆς γίνεται. εἴτε ἐν
 αὐτῇ τῇ ἡρωσάσει, εἴτε ἐν τῇ ἡνωμένῳ, αὐτῇ δὲ ἢ τῶν ἀέρος ὑ-
 λῆ κατὰ τὸν Φιλόσοφον, ἐδόλωσεν ἐν τῇ ἡνωμένῳ μένει, ἀλλὰ γονιμό-
 τατα παρεχνηκός τῶν ἐν αὐτῇ πνευματώδης τῶν ἐν τῇ ἀφρόδει μέρει τῶν
 ἀέρος ὑπάρχοντος ἀποίχεται. ὡς μάτῳ φανταζέσθαι ὑγρὸν ἀρχε-
 γόνον καὶ ἐπεισάπτει διάκεισιν. τελευταῖον αἰεὶ τὸ θερμὸν εἰς τὸ προσε-

χίς ὑγρὸν ἐπιργεῖ, καὶ τὸτο ἔκ ἀποπον. ἀπόδειξις ὅτι ἕδοτιῶν μέρος ὑπο-
 κειμῆς λόγον ἔχον σώζεσθαι οἶόν τε τὸ αὐτὸ, ὁπότε τῆς ἡμίσιας ἀχει-
 τῆ ζῶντος τελούτης. καθὰς καὶ Ἀλέξανδρος μαρτυρεῖ λέγων ἕτως. ἔ-
 γάρ ὅστις ἐν τῷ ἠυξημένῳ λαβεῖν τινα ὑλίω, ἢ τις διὰ παντὸς ἢ αὐτῇ
 ἡμισίᾳ ἐν αὐτῷ κατ' ἀειδμὸν ἀποδῆκίω ἔχει τινα κατὰ ποσόντι. ἡ
 γὰρ αὐτὴ λάβη, καὶ αὐτῇ ῥεῖ, καὶ μεταβάλλεται, καὶ ἕδον αὐτῆς κατ'
 ἀειδμὸν ἡμῆς, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀπαύτων συγχωρηθέντων αὐτοῖς, ἕδον
 ἦτον ἀκλόνητος ἔσηκεν ἢ ἀπορία, ἔγάρ ὅστις τὸ ὑγρὸν ὅπερ αὐξεται. ἔ-
 δεῖ τι ἄλλο μέρος ἐν τῷ ζῶντι, ἀλλ' αὐτὸ τὸ συναμφοτέρον, καὶ τὸ ὅλον,
 ὃ καὶ ἡμῆς εἰκός. τοιγάρτοι ταῦτα πάντα παραιπισάμενοι τῷ ἀνωτέρῳ
 ἀποδοθεῖσαν διδασκαλίαν λαβόντες εἰπωμεν. εἶδος λέγεσθαι τῷ τῶ ὅ-
 λε φύσιν, ὑλίω δὲ τὰ μέρη ἢ ποσά, ἔ μὲν γὰρ εἶδος ἢ ὑλίω λέγεσθαι
 τὰ τῶ συωδέτα μέρη, ἀλλ' εἶδος μὲν οἶον τὸ εἶναι σάρκα, ὑλίω δὲ οἶον
 τὸ ποσὸν εἶναι, καὶ τὰ μὲν μέρη αἰεὶ ῥέσσι, ἢ μὲν ὀπιγιγνομένων, ἢ
 δὲ ἀπιόντων, ὥστε μηδὲν εἶναι μέρος ἐν σαρκί, ὃ διὰ παντὸς αὐτῶ μῆροι
 τὸ αὐτὸ, ἢ δὲ τῶ ὅλε φύσις οἶον τὸ σάρκα εἶναι σώζεται αἰεὶ ἢ αὐτῇ.
 ὅτι δὲ ὑλίω τὰ μέρη φαμῆ ἔκ ἀπεικότης καὶ ὁ Φιλόσοφος παριγγυᾶ
 ὡς ἀνωτέρω λέγεσθαι, καὶ ὁ λόγος πείθει. τὰ γὰρ ὅτι μέρη αἰεὶ λό-
 γον ὑλῆς ἔχει καὶ ὑποκειμῆς. Ἐῖτι δὲ ἐπειδὴ ἐν ἔσι τῷ ἀειδμῷ, ἔ-
 τινος ἢ ὑλῆ μία, ὡς πέμπτω τῆς πρώτης Φιλοσοφίας μοδίω ιε. λέγε-
 ται. ὁρθῶς ἢ κατὰ τὸν ἀειδμὸν διαφορὰ εἰς τὴν ὑλίω ὑπάγεται. ταῦ-
 τε δὲ καὶ τοῖς πολλαχῶς ἀπὸ τῆς Φιλοσοφίας λεγομένοις συνάδει. πρώ-
 τον γὰρ ἡ ἐπὶ αὐτῶ διαίρεσις πέντε τῶ ὑλίω καὶ τὸ εἶδος, πέμ-
 πτω τῆς πρώτης Φιλοσοφίας μοδίω ιβ. κατὰ τὸ ποῖον καὶ ποσόν ὁπο-
 δίδωσιν ὡς ἕσσις ὑλῆς τῶ ποσῶ, τῶ δὲ ποῖον εἶδος, καὶ καλῶς μὲν, τὸ
 γὰρ ποσόν ὑλίω αἰεὶ τῷ ὠρισμένῳ δηλοῖ, καὶ τὸ κατὰ μέρος, τὸ δὲ
 ποῖον εἶδος, καὶ τὸ καθόλου. διάτοι τὸτο καὶ Ἀλέξανδρος τῷ τῶ Φιλο-
 σοφῶ λέξιν ἐρμηνεύων. Σύμφωνον εἶναι φησὶ τῇ φθῆ τῆς αὐξήσεως ἐκ-
 δεδομένη δόξῃ. Δῶτερον δὲ αὐτὸς Φιλόσοφος ὅτι τῶ παρόντος βιβλίου
 ,, μοδίω μα. Η, δὲ μόνον φησὶ δυνάμει σὰρξ ἔσση, τὸτο δὲ τὸ εἶδος
 ,, αὐτῶ ὑλῆς, οἶον αὐλὸς δυνάμεις τις, ἐν ὑλῇ ὅστις. εἰ δὲ τις προσίη
 ,, ὑλῆ ἕσα δυνάμει αὐλὸς ἔχουσα καὶ τὸ ποσόν δυνάμει, ἔτοι ἔσονται
 ,, μείζους αὐλοῖ. δι' ὧν ὡς ὁμογνωμονῶσι πάντες αὐλὸν φησὶ τὸ κατὰ τὸ
 εἶδος θεωρούμενον, ὑλίω δὲ τὸ ποσόν, εἰ γὰρ φησὶ προσίη τις ὑλῆ, τῆς
 ἔσση ἕσα δυνάμει αὐλὸς, δηλονότι δυνάμει σὰρξ ὃ ὅστις τὸ συναμφοτέρον
 ἀλλ' ἔ τὸ εἶδος μόνον, ἔχουσα καὶ τὸ ποσόν δυνάμει, τῆς τῶ ὑλίω ἢς
 ἀνὸ θεωρεῖ τὸ εἶδος, τότε τὸ εἶδος ἔσαι αὐλὸν μὲν κατ' αὐτὸ, μείζον δὲ
 διὰ τὸ ἐν ποσῶ εἶναι. ἔτι δὲ πρώτῳ φθῆ ἕρῃ, εἶδος λέγειν φησιν

Fisica .

M

ὅστις

E.Γ.Δ.της Κ.τ.Π.
 ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ὅς τις σάρκα λέγει, καὶ τὴ αὐτὴ μορίῳ γβ., εἶδος ἔστι φησὶν ὁ ἕρα-
 τός, εἶδος δὲ ἐν ὕλῃ ὅδε ὁ ἕρατός. τὸ εἶδος καὶ τὴν τὴν πράγματος φύ-
 σιν διατέλλων τὴ ἐν ὕλῃ μεμιγμένη εἶδος, καὶ γὰρ ἕτερον ὅστι φησὶν αὐ-
 τήτε καθ' ἑαυτὴν ἢ μορφή καὶ μεμιγμένη μετ' ἧς ὕλης, οἷον τῆς σφαι-
 ρας ἕτερον τὸ εἶδος, καὶ ἢ χρυσῆ καὶ ἢ χαλκῆ σφαῖρα, καὶ κατωτέρω ἕ-
 δεῖ γὰρ ἦτον ἄλλο ἔσαι τὸ κύκλω εἶναι, καὶ τῷ δὲ τῷ κύκλω, καὶ τὸ
 μὲν εἶδος, τὸ δὲ εἶδος ἐν τῇ ὕλῃ, καὶ τῷ καθ' ἑκαστον. ὁμοίως δὲ καὶ
 τρίτῳ περὶ ψυχῆς κεφ. δ., ἄλλο ἔστι τὸ μέγεθος φησὶ, καὶ τὸ μεγέθει
 εἶναι, καὶ ὕδωρ καὶ τῷ ὕδατι εἶναι, καὶ σάρκα καὶ τὸ σαρκί εἶναι, διὰ
 μὲν τὴ ὕδωρ καὶ σάρκα εἶναι τὸ τὴ ὅλα εἶδος ὑποδηλῶν, διὰ δὲ τὴ τῷ
 ὕδατι εἶναι ἢ σαρκί θάτερον τὴ συνθέτε μέρος ὁ εἶδος λέγεται, ἔ μὲν
 γε ὅτι πάντων τῷ ὑπὸ τὴ Φιλοσόφῳ λεγομένων αὐτὴ τῷ ἀτομικῶν
 διαφορῶν ἢ τὴ ὅλα φύσις λαμβάνεται. ἀλλ' ἢ κατὰ τὸν ἀειδμόν ὅστι
 μία, ἢ γὰρ ἕοφῆ διωάμει σὰρξ λέγεται τὴ δεινός. ὥστε καὶ κατὰ τὸ
 διωάμει σὰρξ θεωρημένη εἶδος λέγεται μετ' ἧς ἀτομικῶν διαφορῶν ὅπι-
 νούμενον. πρὸς τοῖσι τετάρτῳ τῷ Μεταταφυσικῶν κεφ. περὶ τῶτο εὖ ποσα-
 χῶς λέγεται. Ἐπι δὲ φησὶν εὖ λέγεται ὅσων ὁ λόγος ὁ τὸ τί ἴσῃ εἶ-
 ναι λέγων ἀδιαίρετος πρὸς ἄλλον τὸν δηλῶνται τὸ τί ἴσῃ εἶναι τὸ πράγ-
 μα. αὐτὸς γὰρ καθ' ἑαυτὸ πᾶς λόγος διαιρετός, ἔτω καὶ τὸ ἠυξήμενον
 καὶ φθίνον εὖ ἔστιν ὅτι ὁ λόγος εἰς, ὡσπερ τῷ ὅπιπέδων τῷ ἑχάτων
 μήκος καὶ πλάτος ὁ τὴ εἶδος εἰς. διαρρήδω ἐν ὁ Φιλόσοφος τὸ αὐξανό-
 μενον ταυτὸν μὲν φησὶ καὶ εὖ λέγεσθαι, ὅτι εἰς ὅστιν ὁ τὴ εἶδος λό-
 γος, ὁ τὸ τί ἴσῃ εἶναι λέγων, ἀλλ' ἔτι ταῦτα καὶ Ἀλέξανδρος παρα-
 βᾶει λέγων ἐν τῷ τέλει τὴ περὶ μίξεως κεφ. μὲν ἐν τῇ αὐξήσει τὴν
 σάρκα κατὰ τὸν λόγον, ἀλλ' ἔτι ἐν τῷ ποσῶδε μεγέθει τὴν αὐτὴν ἔτι
 τὴν τῆς ὕλης φύσιν, καὶ πρῶτῳ περὶ Φυσικῶν λόγων κεφ. ε. τὸ
 ποιὸν ὁ καὶ εἶδος ἔστι μὲν τὸ δὲ ποσὸν ἔ μείνει, καὶ αἴτιον τὴ μὴ μέ-
 νειν αὐτὸ ταυτὸν ἢ τῆς ὕλης φύσιν, διὰ τῶτο καὶ μὲν τὴν ὕλιν ἐκ αὐ-
 ξεται τὴ αὐξανόμενον, κατὰ δὲ τὸ εἶδος, τῶτο γὰρ τὸ ταυτὸν μὲν, τὸ
 δὲ τὴν σωμαφότερον ἔσταν, καὶ τὸ τὴ ὅλα εἶδος, καὶ τὴν ἔσταν σημαί-
 νει ἐκ τῆς τετάρτης τῆς πρώτης Φιλοσοφίας μορίῳ κβ., τῶτ' αὐτὸ καὶ Φι-
 λόπονος ἀνίττεται, εἶδος ἐνοῶν τὴν τὴ ὅλα φύσιν καὶ ἔσταν, ἔτω δὲ
 καὶ Ἀβερρώης φρονεῖ, τὸ αὐξανόμενον μὴ μὲν εἰπῶν καὶ τὰ μέρη, ἀλλ'
 ἢ ποιὸν. Κεῖθω τοιγαρὲν ὅτι τὸ αὐξανόμενον μὲν κατὰ τὸ εἶδος τῶτῃ
 κατὰ τὸν ὅλα λόγον αὐτὸς ἦν ὁ Φιλόσοφος ἑαυτὸν ἠρμηνεύσεν ἐν τῷ
 δ. τῆς πρώτης Φιλοσοφίας.